

حقوق اداری ۱

(مفاهیم، مبانی، منابع و ضمانت‌ها)

مؤلف:

دکتر علی بابایی مهر

استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه آزاد چالوس

مجمع علمی و فرهنگی مجد

عنوان و نام پدیدآور	: حقوق اداری ۱ (مفاهیم، مبانی، منابع و ضمانت‌ها) / مؤلف: علی بابایی مهر
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۳
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۲۰۸-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیفا
موضوع	: حقوق اداری -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: مفاهیم -- ایران
رده‌بندی کنگره	: ۸۱۳۹۳ ح ۳ / م ۱۹۴۶ / KMH
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۶۲۳۷۰

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، خلاف قانون، شرع و اخلاق است. موارد تخلف را به دفتر مرکزی مجد گزارش فرمایید.

حقوق اداری ۱

دکتر علی بابایی مهر

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۳ تعداد: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰ تومان

حق چاپ محترم و حق تخریب به «مجد» است.

دفتر مرکزی:

تهران، میدان انقلاب، خیابان وحید نظری، تقاطع خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۱۰۸

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۹۵۰۳۵ - ۶۶۴۹۵۰۳۶ - ۶۶۴۹۵۰۳۷ - ۶۶۴۹۵۰۳۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۲۰۸-۳

ISBN: 978-600-193-208-3

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۱

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای زاندارمری، پلاک ۲، تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۲

شعبه یزد: خیابان فرخی یزدی، مجتمع تجاری شقایق، طبقه هم کف - تلفن: ۰۲۶۱۱۱۱۱۱۱۱

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پدیوی «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۳۰۰۰۸۷۶۷۷

فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور به طور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۲۱
بخش اول: تعاریف و مفاهیم.....	۲۳
الف اول: کلیات.....	۲۵
گزار اول: تعریف تقسیمات مختلف حقوق.....	۲۷
بند اول: حقوق عمومی (کلی)، حقوق فردی (شخصی).....	۲۷
بند دوم: حقوق فطری، حقوق موضوعه.....	۲۷
اول: حقوق عمومی.....	۲۷
۱: تعریف حقوق فطری.....	۲۷
یک: نظریه حقوق طبیعی.....	۲۸
دو: نظریه حقوق الهی.....	۲۸
سه: نظریه وحدت حقوق طبیعی و حقوق الهی.....	۲۸
چهار: نظریه جدایی حقوق طبیعی و حقوق الهی.....	۲۸
۲: آثار حقوق فطری.....	۲۸
یک: حقوق فطری و دموکراسی.....	۲۸
دو: حقوق فطری و حکومت.....	۲۹
دوم: حقوق موضوعه.....	۲۹
۱: برداشت از حقوق موضوعه و ارتباط آن با دولت.....	۳۰
یک: نگرش وجودی حقوق موضوعه.....	۳۰
دو: نگرش تحلیلی حقوق موضوعه.....	۳۰
۲: ارتباط بین حقوق فطری و حقوق موضوعه.....	۳۰
بند سوم: حقوق خصوصی، حقوق عمومی.....	۳۱
اول: تعریف حقوق خصوصی و حقوق عمومی.....	۳۱
دوم: موضوعات حقوق خصوصی و حقوق عمومی.....	۳۲
۱: موضوعات حقوق خصوصی.....	۳۲

- ۳۲..... یک : حقوق مدنی
- ۳۲..... دو: حقوق تجارت
- ۳۲..... سه : حقوق دریایی و هوایی
- ۳۳..... ۲: موضوعات حقوق عمومی
- ۳۳..... یک: حقوق اساسی
- ۳۳..... دو: حقوق اداری
- ۳۳..... سه: حقوق مالی
- ۳۳..... چهار: حقوق جزا یا جنایی
- ۳۳..... الف: حقوق کار
- ۳۴..... شش: آیین دادرسی
- ۳۴..... سوم: تفکیک حقوق عمومی با حقوق خصوصی
- ۳۴..... ۱: ضوابط تفکیک بین حقوق عمومی و حقوق خصوصی
- ۳۵..... یک: ضابطه سه گانه
- ۳۵..... دو: ضابطه سه گانه سایپو
- ۳۶..... سه: ضابطه شکلی
- ۳۶..... الف: تکنیکهای حقوقی
- ۳۶..... ب: وضعیت حقوقی
- ۳۸..... ۲: آثار عملی و فایده تفکیک بین حقوق عمومی و حقوق خصوصی
- ۴۰..... بند چهارم: حقوق داخلی (ملی) و حقوق خارجی بین المللی
- ۴۰..... اول: حقوق داخلی (ملی)
- ۴۰..... دوم: حقوق خارجی (بین الملل)
- ۴۱..... ۱: حقوق بین الملل عمومی
- ۴۲..... ۲: حقوق بین الملل خصوصی
- ۴۲..... گفتار دوم: تعریف دولت
- ۴۲..... بند اول: معنی دولت
- ۴۲..... اول: دولت به معنای عام
- ۴۳..... دوم: دولت به معنای طبقه حاکم

۴۳	سوم: دولت به معنای خاص
۴۴	بند دوم: دلیل تعریف واژه دولت
۴۴	بند سوم: دولت و حقوق
۴۵	اول: نظریه تقدم حقوق بر دولت
۴۵	دوم: نظریه تقدم دولت بر حقوق
۴۵	م: نظریه رابطه متقابل بین دولت و حقوق
۴۶	چهارم: کاربرد واژه دولت در قانون اساسی
۴۸	فصل دوم: تعریف حقوق اداری
۴۸	گفتار اول: تعریف اداره
۴۸	بند اول: سوم اداره
۵۱	بند دوم: مقوله سازمانی اداره
۵۱	بند سوم: اعمال اداری
۵۳	بند چهارم: جایگاه اداره در مجموعه فعالیت های عمومی
۵۳	اول: از نظر مادی
۵۳	۱: تفاوت اداره و قانون گذاری
۵۴	۲: تفاوت اداره و قضاوت
۵۵	۳- تفاوت اداره و حکومت کردن
۵۵	دوم: از نظر سازمانی
۵۷	گفتار دوم: رابطه اداره با حقوق
۵۷	بند اول: اداره ممکن است تابع حقوق نباشد
۵۸	بند دوم: اداره تابع قانون یا اصل حاکمیت قانون بر اداره
	اول: اداره ممکن است تابع حقوق مستقلی نباشد (اداره تابع قواعد عمومی)
۵۹	خصوصی)
۶۰	دوم: اداره تابع قواعد حقوقی خاص (اصل استقلال حقوق اداری)
۶۱	بند سوم: موضوع حقوق اداری
۶۲	بند چهارم: علوم اداری

بخش دوم: مبانی و منابع حقوق اداری..... ۶۳

فصل اول : مبانی حقوق اداری..... ۶۵

گفتار اول : حمایت از حقوق و آزادیهای عمومی ۶۵

بند اول : اصل متابعت سیاسی دولت از قوه مقننه..... ۶۶

۱: رأی اعتماد به وزیران توسط مجلس شورای اسلامی ۶۶

۲: رأی اعتماد به هیأت وزیران توسط مجلس شورای اسلامی ۶۶

۳: نظارت بر تغییرات و اختلافات دولت توسط مجلس شورای اسلامی ... ۶۷

الف: در تغییر وزراء ۶۷

ب: در مسائل مهم و مورد اختلاف ۶۷

۴: بر نمایندگان مجلس به دولت ۶۸

۵: سؤال نمایندگان مجلس از رئیس جمهور و وزراء ۶۸

الف: سؤال از رئیس جمهور: ۶۸

ب: سؤال از وزراء: ۶۸

۶: استیضاح دولت توسط نمایندگان: ۶۹

الف: استیضاح رئیس جمهور: ۶۹

ب: استیضاح وزراء: ۶۹

۷: مسئولیت فردی و جمعی وزیران و اعضای مجلس ۷۰

بند دوم : اصل تبعیت مقررات دولتی از قانون ۷۰

بند سوم : حفاظت از حقوق و آزادیهای عمومی در برابر دولت در شرایط

استثنایی ۷۱

گفتار دوم : اصل خدمات عمومی ۷۳

بند اول: مفهوم خدمات عمومی ۷۴

بند دوم: اهداف اعمال دولت ۷۵

بند سوم: ارزشهای حاکم بر خدمات عمومی ۷۶

اول: اصل دوم ۷۶

دوم: اصل تطبیق (سازگای یا انعطافپذیری) ۷۷

سوم: اصل تساوی متفعین ۷۷

۷۸.....	چهارم: اصل بیطرفی
۷۹.....	پنجم- اصل تقدم
۸۰.....	بند چهارم: ویژگی خدمات عمومی
۸۳.....	بند پنجم: دفع تنازع
۸۵.....	فصل دوم: منابع حقوق اداری
۸۷.....	۱: تنازع ال: منابع موضوعه (نوشته)
۸۷.....	۲: اول: قوانین و مقررات
۸۷.....	اول: قانون اساسی
۸۸.....	۱: مقدمه قانون اساسی
۹۰.....	۲: یک: ویرایش قانون اساسی
۱۰۶.....	۳: تفسیر قانون اساسی
۱۰۷.....	دوم: قوانین عادی
۱۰۷.....	۱: مفهوم قانون
۱۰۷.....	یک: قانون به مفهوم کلی
۱۰۸.....	دو: قانون به مفهوم ماهوی
۱۱۰.....	۲: انواع قوانین
۱۱۰.....	یک: قوانین معمولی
۱۱۱.....	دو: قوانین ارگانیک (خاص یا سازمان ده)
۱۱۱.....	سه: قوانین تفویضی
۱۱۱.....	الف: قوانین آزمایشی
۱۱۲.....	ب: تصویب دائمی اساس نامه دستگاه های دولتی
۱۱۴.....	چهار: قوانین تفسیری
۱۱۵.....	پنج: مصوبات ناشی از همه پرسی
۱۱۵.....	شش: اسناد حقوق بین الملل
۱۱۵.....	سوم: مقررات دولتی
۱۱۶.....	۱: دلایل وضع مقررات توسط قوه مجریه
۱۱۸.....	۲: انواع مقررات دولتی

- یک: آیین نامه ۱۱۸
- الف: آیین نامه اجرایی ۱۱۹
- ب: آیین نامه مستقل ۱۲۱
- ج: آیین نامه جایگزین قانون یا تفویضی ۱۲۲
- دو: تصویب نامه ۱۲۳
- سه: بخشنامه ۱۲۴
- ۳: تفاوت مجلس و دولت در وضع قاعده ۱۲۵
- یک: قلمرو قانون و آیین نامه ۱۲۵
- ب: قلمرو اختصاصی قانون ۱۲۵
- نوع دوم: قلمرو اختصاصی نسبی ۱۲۶
- ب: مشترک قانون ۱۲۷
- دو: روی نسبت به آیین نامه (اصل تبعیت آیین نامه از قانون) ۱۲۷
- ۴: مراجع صلاحیت دار برای وضع مقررات دولتی ۱۲۹
- یک: هیات وزیران، هیئت‌های مسیونی متشکل از چند وزیر ۱۲۹
- دو: استانداران و فرمانداران ۱۲۹
- سه: موسسات عمومی ۱۳۰
- چهار: شوراهای محلی ۱۳۰
- پنج: شوراهای اداری ۱۳۰
- ۵: شرایط صحت مقررات دولتی ۱۳۰
- یک: از نظر ماهوی ۱۳۰
- دو: از نظر صوری ۱۳۲
- ۶: نحوه ی نظارت بر مقررات دولتی ۱۳۲
- یک: نظارت قانونی یا پارلمانی ۱۳۳
- دو: نظارت قضایی ۲ ۱۳۴
- الف: قضات دادگاه ها ۱۳۴
- ب: دیوان عدالت اداری ۱۳۵

۱۳۵.....	سه: نظارت شرعی
۱۳۶.....	۷: انتشار مقررات دولتی
۱۳۷.....	چهارم: مصوبات مقام رهبری
۱۳۸.....	پنجم: مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام
۱۳۸..... ۱۱۲	۱: مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در چارچوب اصل ۱۱۲
۱۳۸.....	الف: قلمرو صلاحیت مجمع تشخیص مصلحت نظام
۱۳۸.....	ب: شرایط صحت و ارزیابی مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام
۱۳۹.....	ج: اعتبار و شأن مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام
۱۳۹ ۱۱۰	۲: مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در چارچوب بند ۸ اصل ۱۱۰
۱۴۰ ۱۱۰	۳: مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در چارچوب بند ۱ اصل ۱۱۰
۱۴۰.....	تشکیل مصوبات شورای عالی امنیت ملی
۱۴۱.....	هفتم: مصوبات مجلس خبرگان رهبری
۱۴۱.....	هشتم: مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۴۲.....	نهم: مصوبات ریاست هیئت قضاییه
۱۴۲.....	گفتار دوم: منابع غیر موضوعه
۱۴۲.....	بند اول: عرف و عادت
۱۴۳.....	بند دوم: منابع معتبر اسلامی
۱۴۳.....	بند سوم: اصول کلی حقوقی
۱۴۴.....	بند چهارم: احکام دادگاه‌های دادگستری
۱۴۵.....	بند پنجم: نظریات علمای حقوقی (دکترین)

بخش سوم: اشخاص حقوقی و روابط آنها..... ۱۴۷

۱۴۹.....	فصل اول: شخصیت حقوقی سازمان‌های اداری
۱۴۹.....	گفتار اول: تعاریف و مفاهیم
۱۴۹.....	بند اول: مفهوم شخصیت حقوقی
۱۴۹.....	اول: شخص طبیعی (حقیقی)
۱۵۰.....	دوم: شخص حقوقی

- بند دوم : ویژگی های اشخاص حقیقی و حقوقی عبارتند از ۱۵۱
- بند سوم : انواع اشخاص حقوقی ۱۵۲
- اول : اشخاص حقوقی حقوق خصوصی ۱۵۲
- ۱: ویژگی های اشخاص حقوقی حقوق خصوصی ۱۵۲
- ۲: اقسام اشخاص حقوقی حقوق خصوصی ۱۵۳
- یک : شرکت های تجاری ۱۵۳
- دو : موسسات غیر تجاری ۱۵۳
- سه: موقوفات ۱۵۴
- م. اشخاص حقوقی حقوق عمومی ۱۵۴
- ۱: ویژگی های اشخاص حقوقی حقوق عمومی ۱۵۴
- ۲: اقسام اشخاص حقوقی حقوق عمومی ۱۵۵
- یک : دولت ۱۵۵
- دو : شهریاری و شوراهای محلی ۱۵۶
- سه : سازمان های عمومی و خصوصی ۱۵۶
- الف : شرکت دولتی ۱۵۶
- ب : موسسات عمومی ۱۵۷
- چهار: نهاد ها و موسسات عمومی غیر دولتی ۱۵۸
- پنج : نظام صنفی و حرفه ای ۱۵۹
- بند چهارم : وجوه اشتراک اشخاص حقوقی ۱۶۰
- اول : انجام اعمال اشخاص حقوقی به وسیله اشخاص حقوقی ۱۶۰
- دوم : اصل تخصص (اصل اختصاصیت (محدودیت) صلاحیت اشخاص حقوقی) ۱۶۰
- سوم : اصل حاکمیت قانون ۱۶۰
- چهارم : قابلیت تبدیل اشخاص حقوق عمومی و حقوق خصوصی به یکدیگر ۱۶۱
- گفتار دوم : روابط اشخاص حقوقی حقوق عمومی ۱۶۲
- بند اول : تمرکز ۱۶۳

اول: مفهوم تمرکز اداری	۱۶۳
دوم: آثار و نتایج تمرکز	۱۶۴
۱: شخصیت حقوقی واحد	۱۶۴
۲: سلسله مراتب اداری	۱۶۴
سوم: اقسام تمرکز	۱۶۵
۱: تمرکز شدید (تمرکز مطلق یا تراکم)	۱۶۵
۲: تمرکز خفیف (تمرکز نسبی یا عدم تراکم)	۱۶۵
چهارم: محاسن و معایب تمرکز	۱۶۶
۱: محاسن سیستم تمرکز	۱۶۶
۲: معایب سیستم تمرکز	۱۶۷
بند دوم: عدم تمرکز (تفویض زدایی)	۱۶۷
اول: مفهوم عدم تمرکز اداری	۱۶۷
دوم: آثار و نتایج عدم تمرکز	۱۶۸
سوم: اقسام عدم تمرکز	۱۶۹
۱: عدم تمرکز فنی	۱۶۹
۲: عدم تمرکز جغرافیایی	۱۶۹
چهارم: تفاوت عدم تمرکز با نهاد های مابین	۱۷۰
تفاوت عدم تمرکز با فدرالیسم	۱۷۰
یک: تفاوت ماهوی	۱۷۰
دو: تفاوت شکلی	۱۷۰
۲: تفاوت عدم تمرکز با تفویض اختیار یا عدم تراکم	۱۷۱
۳: تفاوت عدم تمرکز با وحدت انضمامی	۱۷۱
پنجم: محاسن و معایب عدم تمرکز	۱۷۲
۱: محاسن عدم تمرکز	۱۷۲
۲: معایب عدم تمرکز	۱۷۲
بند سوم: نوع نظارت بر اشخاص حقوقی	۱۷۲
اول: نظارت سلسله مراتبی	۱۷۳

- ۱: قدرت انضباطی ۱۷۴
- ۲: تغییر محل خدمت و یا سمت ۱۷۴
- ۳: اختیار دادن دستور و آموزش به صورت خاص و فردی و یا کلی و نوعی ، از طرف مقام مافوق به مقام های مادون ۱۷۴
- ۴: تایید قبلی ۱۷۴
- ۵: تغییر، ابطال و تعلیق ۱۷۴
- ۶: قائم مقامی و یا جانشینی ۱۷۴
- دوم : نظارت قانونی ۱۷۵
- یک سلب عضویت اعضاء ۱۷۶
- اول: ابطال و یا اصلاح تصمیمات و اقدامات نهاد های غیر متمرکز ۱۷۶
- س قائم مقام جانشینی ۱۷۷
- چهارم: حل واحد های غیر متمرکز ۱۷۷
- بند چهارم: وجوهای سازمان های متمرکز کشوری و غیر متمرکز محلی با سازمان های فنی و تخصصی ۱۷۸
- بند پنجم : موسسات عام المنفعه ۱۷۸
- بند ششم : موسسات خیریه ۱۷۹
- اول: تعریف موسسه خیریه: ۱۷۹
- دوم: تمیز موسسه خیریه از موسسه عمومی ۱۸۰
- ۱: شاخص مرجع تاسیس ۱۸۱
- ۲: شاخص نظارت ۱۸۱
- ۳: شاخص استخدامی ۱۸۱
- ۴: شاخص انگیزه تاسیس موسسه خیریه ۱۸۱
- سوم : انواع موسسه های خیریه: ۱۸۲
- ۱: وقف ۱۸۲
- ۲: موسسه های خیریه مذهبی ۱۸۳
- فصل دوم: سازمان های اداری متمرکز و غیرمتمرکز ۱۸۴
- گفتار اول: سازمان های اداری متمرکز ۱۸۴

بند اول: مقامات عالی اداری.....	۱۸۴
اول : مقام معظم رهبری	۱۸۵
دوم: رئیس جمهور.....	۱۸۶
۱: مسئولیت اجرای قانون اساسی	۱۸۶
۲: انتخاب و عزل وزیر	۱۸۷
۳: اخذ رای اعتماد برای هیات وزیران و پذیرش استعفای آنان.....	۱۸۸
۴: امضای مصوبات مجلس، همه پرسی و عهدنامه های بین المللی.....	۱۸۸
۵: اعزام و پذیرش سفیران	۱۹۰
۶: نظایر نهادهای دولتی	۱۹۰
۷: تشکیلات مقدمات دولتی	۱۹۰
۸: اداره و برنامه ریزی در سطح و امور اداری و استخدامی	۱۹۰
۹: ریاست هیئت وزیران ، نظارت بر کار وزیران و ایجاد هماهنگی در دولت	۱۹۱
۱۰: تعیین خط مشی کلی و همکاری با همکاران: وزیران:	۱۹۲
۱۱: ریاست مجامع و شوراهای عالی	۱۹۳
۱۲: تعیین معاونان	۱۹۳
۱۳: تعیین نمایندگان ویژه	۱۹۴
سوم : معاون اول رئیس جمهور	۱۹۴
چهارم : هیات وزیران	۱۹۴
۱: تصویب لوایح قانونی و تقدیم آن به مجلس	۱۹۵
۲: وضع مقررات و قاعده گذاری	۱۹۶
۳: صلح دعاوی یا ارجاع آنها به داوری	۱۹۶
۴: حل اختلاف بین دستگاه های دولتی	۱۹۷
۵: ارائه نظر دولت راجع به طرح های قانونی	۱۹۸
پنجم: وزیران	۱۹۸
۱: اداره وزارتخانه مربوطه	۲۰۰
۲: نماینده حقوقی دولت در وزارتخانه مربوطه	۲۰۰

- ۳: قائم به شخص بودن سمت وزارت به شخص وزیر ۲۰۱
- ۴: اختیار تنظیم سازمان داخلی وزارتخانه مربوطه ۲۰۴
- ۵: اختیار قاعده گذاری و وضع مقررات توسط وزیر ۲۰۴
- ۶: اختیار استخدامی (انتصاب و ترفیع مستخدمان وزارتخانه مربوطه) ۲۰۵
- ۷: تامین آزادی های سیاسی و اجتماعی در حدود قانون ۲۰۶
- الف: دستور : ۲۰۷
- ب: نقض و یا اصلاح تصمیم های مقام مادی ۲۰۸
- ۸: اجرای مصالح عالیه کشور در وزارتخانه مربوطه ۲۰۸
- بند سوم: تقسیمات کشوری ۲۰۹
- اول: شهرستان ۲۰۹
- دوم: دهستان ۲۱۰
- سوم: شهر ۲۱۱
- چهارم: بخش ۲۱۲
- پنجم: شهرستان ۲۱۳
- ششم: استان ۲۱۴
- بند سوم: مقام های تصمیم ساز دولت در محل ۲۱۴
- گفتار دوم: سازمان های اداری غیرمتمرکز ۲۱۶
- بند اول: سازمان های غیرمتمرکز محلی (شوراهای) ۲۱۶
- اول: اصول و قواعد حاکم بر شوراها ۲۱۷
- ۱: رسالت شوراها ۲۱۷
- یک: تصمیم سازی (فقط در سطوح مدیریتی و اجرایی در سطح محلی نه ملی) (اصول ۷، ۱۰۲، ۱۰۳ و ۱۰۵) ۲۱۷
- دو: نظارت بر اداره امور کشور ۲۱۸
- سه: رکن اجرایی ۲۱۸
- ۲: اصول حاکم بر شوراها ۲۱۸
- ۳: شرایط انتخاب کنندگان، انتخاب شوندگان و محرومیت از انتخاب شدن ۲۱۸

۲۱۹.....	یک: شرایط انتخاب کنندگان
۲۱۹.....	دو: شرایط انتخاب شوندگان:
۲۱۹.....	سه: محرومیت از انتخاب شدن
۲۱۹.....	الف: محرومیت از انتخاب شدن به دلیل موقعیت، شغل و مقام
۲۲۱.....	ب: محرومیت از انتخاب شدن به دلیل سوابق سوء
۲۲۲.....	۴: هیأت اجرایی شوراهای اسلامی و وظایف آنها
۲۲۲.....	یک: هیأت اجرایی شهرستان
۲۲۲.....	دو: هیأت اجرایی بخش
۲۲۳.....	۵: بوه نام نامزدها و تایید صلاحیت ها
۲۲۵.....	۶: نظارت بر انتخابات شوراهای اسلامی کشور
۲۲۵.....	۷: جرایم انتخاباتی
۲۲۷.....	دوم: انواع شوراهای اسلامی
۲۲۷.....	۱: شورای اسلامی روستا
۲۲۷.....	یک: وظایف و اختیارات شورای اسلامی روستا
۲۲۸.....	دو: وظایف دهیار
۲۲۹.....	۲: شورای اسلامی بخش
۲۳۱.....	۳: شورای اسلامی شهر و شهرک
۲۳۲.....	یک: وظایف شورای اسلامی شهر
۲۳۵.....	دو: انتخاب شهردار
۲۳۶.....	سه: پایان دوره خدمت شهردار
۲۳۶.....	چهار: تذکر، سؤال و استیضاح شهردار
۲۳۷.....	۴: شورای اسلامی شهرستان
۲۳۷.....	۵: شورای اسلامی استان
۲۳۷.....	۶: شورای عالی اسلامی استانها
۲۳۸.....	یک: هدف از تشکیل شورای عالی استانها:
۲۳۹.....	دو: وظایف و اختیارات شورای عالی استانها
۲۴۰.....	سوم: نظارت بر شوراها و امکان انحلال آنها

۲۴۰.....	چهارم: ترتیب رسیدگی به تخلفات
۲۴۱.....	۱: هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات
۲۴۱.....	۲: هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات استان
۲۴۱.....	۳: هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات شهرستان
.....	پنجم: ابطال مصوبات شوراها، انحلال شوراها و چگونگی سلب
۲۴۱.....	عضویت اعضای شوراها
۲۴۱.....	۱: ابطال مصوبات شوراها
۲۴۲.....	۲: انحلال شوراها
۲۴۳.....	سلب عضویت اعضای شوراها
۲۴۳.....	بند دوم: سازمان های غیرمتمرکز فنی یا تخصصی
۲۴۳.....	اول: شش تنگ
۲۴۳.....	دوم: موبایل
.....	بخش چهارم: ضمانت های قضایی حقوق و آزادیهای شهروندان در برابر اداره
۲۴۵.....	یا قوه مجریه
۲۴۸.....	فصل اول: دیوان عدالت اداری
۲۴۸.....	گفتار اول: تشکیلات و آیین دادرسی دیوان
۲۴۸.....	بند اول: تشکیلات دیوان
۲۴۹.....	اول: رئیس دیوان
۲۴۹.....	دوم: شعب بدوی
۲۴۹.....	سوم: شعب تجدیدنظر
۲۴۹.....	چهارم: هیأت های عمومی دیوان
۲۵۰.....	پنجم: هیأت های تخصصی دیوان
۲۵۰.....	ششم: دفاتر اداری دیوان یا دفاتر بازرسی کل کشور
۲۵۱.....	هفتم: مشاوران دیوان
۲۵۱.....	هشتم: واحد اجرای احکام دیوان
۲۵۲.....	بند دوم: آیین دادرسی دیوان

اول : صلاحیت	۲۵۲
۱ : صلاحیت دیوان	۲۵۲
۲ : صلاحیت و وظایف هیأت عمومی	۲۵۳
دوم : ترتیب رسیدگی	۲۵۴
۱ : رسیدگی در شعب بدوی	۲۵۴
یک : دادخواست	۲۵۴
دو : دستور موقت	۲۵۹
سه : رسیدگی و صدور رأی	۲۶۰
ب: ترتیب رسیدگی	۲۶۰
الف: تقاضای ابطال	۲۶۲
ج: صدور شکایت	۲۶۲
د: ترتیب رسیدگی خارج از نوبت	۲۶۲
ه: قرار عدم صلاحیت	۲۶۲
و: اصلاح خواسته	۲۶۳
ز: قرار اناطه	۲۶۳
ر: قرار توقیف دادرسی	۲۶۳
ک: قرار رد شکایت	۲۶۴
ل: جلب شخص ثالث	۲۶۴
م: ورود ثالث	۲۶۵
ن: اخذ توضیح ثالث	۲۶۵
ت: اعتراض به رای توسط ثالث	۲۶۵
ی: انشاء و اعلام رای	۲۶۵
۲ : رسیدگی در شعب تجدیدنظر	۲۶۷
۳ : رسیدگی در هیأت عمومی	۲۷۰
یک: تقاضای ابطال مصوبات در هیأت عمومی دیوان	۲۷۰
دو: رای وحدت رویه	۲۷۲
سه: رسیدگی مجدد آرای هیأت عمومی	۲۷۳

۲۷۴.....	چهار : صدور رای، ابلاغ و اصلاح آن
۲۷۵.....	گفتار دوم : اعاده دادرسی و اجرای احکام
۲۷۵.....	بند اول: اعاده دادرسی
۲۷۶.....	بند دوم : اجرای احکام
۲۸۰.....	فصل دوم : سازمان بازرسی کل کشور
۲۸۰.....	گفتار اول: مفهوم بازرسی و اهداف
۲۸۰.....	بند اول : مفهوم نظارت و بازرسی
۲۸۱.....	بند دوم : اهداف سازمان بازرسی کل کشور
۲۸۱.....	گفتار دوم : ترکیبات سازمان بازرسی کل کشور، وظایف و اختیارات
۲۸۱.....	بند اول : تشکلات سازمان بازرسی کل کشور
۲۸۲.....	بند دوم : وظایف و اختیارات
۲۸۲.....	اول : وظایف سازمان بازرسی کل کشور
۲۸۴.....	دوم : اختیارات قضایی بازرسی یا هیات بازرسی
۲۸۴.....	۱ : صدور قرار تأیید
۲۸۴.....	۲: پیشنهاد تعلیق کارکنان
۲۸۵.....	منابع و مأخذ

بیشگفتار

حمد و سپاس بیکران مخصوص ذات پاکی است که نعمت اندیشیدن را به ما آموخته است و از این رهگذر انسان را مامور تلاش در جهت افزایش آگاهی ها، رشد، تعالی و تأمین سعادت هموعان نموده است، به طور قطع در جوامع کنونی یکی از ابزار قدرت هر کشور «علم و اطلاعات» است، کشوری که علم و اطلاعات بیشتری را تولید کند و یا علم و اطلاعات بیشتری دسترسی داشته باشد، قدرتمندتر است. اساسی ترین شاخص توسعه جامعه بشری این است که شهروندان آن تا به چه میزانی از علم و اطلاعات و یا تکنولوژی علم و اطلاعات بهره مند شدند. به همان میزانی که فقر اقتصادی به استناد ازاد تمامیت ارضی و حاکمیت ملی لطمه وارد می کند، فقر علم و کمبود اطلاعات هم به همان میزان بلکه به مراتب بیشتر از آن خطر آفرین است. رسالت اداره تأمین حقوق و آزادی های شهروندان به ویژه ارائه ی خدمات عمومی و رفع نیازمندی های همگانی است، این رسالت اداره باید به فرهنگ عمومی مخصوصا برای کارگزاران عمومی تبدیل شود. یکی از دلایل ایجاد بوروکراسی طولانی و زمانبر اداری در هر جامعه ای شاید عدم آگاهی کارکنان عمومی از کار ویژه ی اداره یعنی «تأمین حقوق و آزادی های شهروندان به ویژه ارائه ی خدمات عمومی و رفع نیازمندی های همگانی» باشد. لذا تکلیف داریم این آگاهی عمومی را در سطح کارگزاران اداری و چه در سطح شهروندان (ارباب رجوع) در جهت برپایی نظام اداری مطلوب فراهم کنیم و تدوین و تالیف کتب درسی توسط دانشگاهیان یکی از ابزارهای تحقق این هدف مقدس می باشد، سپاس بیکران بر خداوند منان که بواسطه جمع آوری اطلاعاتی اگرچه پراکنده را در این خصوص به بنده حقیر اعطا نموده است تا بتوانم اندکی از سهم خویش را در این رسالت خطیر ایفا نمایم تا چه که مقبول باشد و بیایم که در نظر آید.

اوقات فراغتم که در طول این چند سال باید در کنار خانواده (پدر، مادر و همسر و فرزندانم) می گذشت، صرف تهیه و تدوین مطالب این کتاب شد. بدین وسیله از صبر و شکیبایی این عزیزان تشکر و قدردانی می نمایم.

علی بابایی مهر

خرداد ۱۳۹۳